

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

I Sermo. LXXVIII

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

sibi vñ p̄cincti. **Luce. xij.** Libos p̄cinge/
re est carnis lasciviam p̄ continentiam coartare.
Inquit **Gregori⁹** ibidē. Item vt sint per/
fecte eratis. nō vt quidā nescientes qd aut
de quib⁹ affirmant. vt dicit **ap̄lus.** S; cer/
te multis potest dici illud. **ij. Regū. r. Et. i.**
Paralip. xij. Manete i ciuitate donec cre/
scat vobis barba. Requirit etiā discretio ⁊
sufficiēs sciētia. quia dicit **Gregori⁹.** In/
decoꝝ est vt alios debeant regere qui seip/
sos nesciunt gubernare. Requirit etiā fa/
ma. Nam nobis necessaria est sciētia no/
stra s; p̄cimis fama. vt dicit **ap̄lus.** Dabe/
tur. **xij. q. i.** Nolo. Debet etiā esse locuples i
virtutib⁹. vt sic luceat corā omnib⁹ lux ei⁹.
Bath. v. Ultimo debet esse fidelis deo ⁊
p̄cimo. vt sibi dicat illud **Bath. xij.** Eu/
ge serue bone ⁊ fidelis. Quisquis ergo ra/
lis fuerit recte sibi dicitur a domino. quia
ille testimoniū perhibebit de me pro quo
accipiet coronam vite.

In die penthecostes. I
Sermo. LXXIII

Si quis diligit me
sermonem meū seruabit. et pater
meus diliget eum. et ad eū venie/
mus et mansionē apud eum faciem⁹. **Jo/
hannis. xij.** Festiuitatis hodiernē solen/
nia sancta mater ecclesia dignis veneratur
obsequiis. tantoq; sp̄iali iocunditate leta/
tur in domino quanto corda fidelū san/
cti sp̄s dulcedine perfusa in dei dilectiōe
dilatant. Hodie nāq; charitas dei diffu/
sa est in cordibus nostris per sp̄m sanctū
qui datus est nobis **Romanoz.** q̄nto. per
quem quidē sp̄m sanctum recepim⁹ pign⁹
salutis. robur vite. sciētie lumen. Inquit
Bernhardus in quodam sermone. Ab h
die tuba euangelice predicationis intonu/
it. Ab hoc die ymbres charismatū flumi/
na benedictionum om̄e desertū hui⁹ mū/
di et vniuersam aridam rigauerunt. In/
quit **Leo papa** in sermone hodierno. Ho/
die deus pater digito suo. scilicet spiritu/
sancto. noue legis precepta. et legem vite
et discipline in cordibus fidelium scripsit.
Non quidem legem timoris sed amoris.
Non enim accepistis sp̄m seruitutis ite/
rum in timore. sed accepistis sp̄m adopti/
onis. **Judeis** data est lex quaz nec ipi nec

patres eorum portare potuerunt. **Actūz**
ry. Nobis vero iugum suauē hodie impo/
situm est. et onus leue. **Mathei. v. deo.**
Nec mirum. quia sp̄s sanctus qui hodie
datus est sp̄s est bonus et suauis. **Sa/
pientie. xij.** Qui attingit a fine vsq; ad finē
fortiter et disponit omnia suauiter. vt dicit
tur **Sapientie. viij.** Illos ergo antiquos
in voce tonitruū dando legem duram in sa/
bulis lapideis docuit. **1. cor. xij.** Nos in
ignis claritate in sono aure dulcissime dā/
do precepta vite et legem gratie suauē in
cordibus data est nobis ad vitam. illis ve/
ro lex timoris et vltionis ad mortem. **Vñ**
apostolus vocat legem antiquam occisiō/
nis. nouam autē viuificationis. **ij. cor. xij.**
Illis positum est simul cum lege
velamen super cor eorum. Nobis autē ab/
latum est velamen vt reuelata facie gloriā
domini specularantes in eandem ymaginē
transformemur a claritate in claritate tan/
quaz a domini spiritu. Inquit apostolus
ibidē i fine. **Et q̄** igitur nobis data est lex
domini immaculata testimonium domini
fidele. erquo data sunt nobis eloquia do/
mini eloquia casta. argentū igne spiritus/
sancti examinatum. merito et dilectione
seruandum est. quia quod per dilectionē
datum est. melius q̄ per dilectionem ser/
uari non potest. **Augustinus** in suis me/
ditationibus. **Vñ** si fideles veracesq;
filij sumus patris nostri celestis qui dedit
nobis spiritum adoptionis filiorum ser/
uemus precepta sua et dilectione. **Illud**
enim est signum dilectionis et adoptionis
nostre a deo. **Intra** illud **Gregori⁹.** Pro/
batio dilectiōis est exhibitio operis. **Hic**
enim saluator ait. **Si** diligitis me manda/
ta mea seruate. **Et** sequit. **Qui** habet man/
data mea et seruat ea. ille est qui diligit me.
Johannis. xij. Propter quod etiam sal/
uator noster ostendens veros adoptionis
filios suos dicit h in euangelio hodierno.
Si quis diligit me sermonem meum ser/
uabit. **Et** in quibus verbis tria proponū/
tur. **Primo** nāq; proponitur mandator/
um dei observatio. quam deus a nobis
exigit et requirit. cum dicitur. **Si** quis di

In die penthecostes

igitur sermonem meum seruabit. **Secun-**
do proponitur obseruationis mandato/
rum dei remuneratio. quam deus homini
reprobit. cum dicitur. **Et pater meus**
diliget eum. **Tertio** subinfertur persona/
rum diuinarum uisitatio. quam tota trini/
tas hominibus ibere intendit. cum addi/
tur. ad cum ueniemus.

A
Dixi primo q in uerbis pre/
ponitur mandatorum dei obseruatio. qua
deus a nobis exigit et requirit. cum dicit.
Si quis diligit me sermonem meum ser/
uabit. etc. Sicut enim dicit **Lira** super ista
litera. **Obedientia** in ope. pcedit ex amo/
re exsistente in corde. **Et ideo** signum dile/
ctionis diuine et dispositio ad habendum
spiritum sanctum est amor et obedientia di/
uinoz preceptorum. **Iuxta illud** **Joh-**
hannis. xiii. Si diligitis me mandata mea
seruate. Pro quo sciendum q circa man/
datorum dei obseruationem tria sunt at/
tendenda. **Primo** q mandata dei sunt ne/
cessario implenda et obseruanda. **Secun-**
do quomodo sunt obseruanda. **Tertio** q
mandata dei sunt effectualiter tenenda. **De**
primo q sunt ex quadam necessitate implen/
da. patet hoc. quia mandata nostri salua/
toris sunt mandata magni domini et sum/
mi regis qui habet potestatem uite et mor/
tis. qui occidit et uiuere facit. percutit et sa/
nat. et non est qui de manu sua possit eruere.
Deutro. xxxij. Accessit ergo implere
que precepit. **Et hoc** tribus ex causis. **Pri-**
mo quia mandata sua non sunt impossi/
bilia credenti. **Deutro. xxx.** Mandatum
quod ego precipio tibi hodie non supra
te est. Ecce implendi possibilitas. etc. non
est supra hominem. **Supra** te non est quod
non nisi per te fieri potest. **Supra** te non
est quod potentie tue subiectus est. **Unde**
saluator bene dicit. q omnia possibilita sunt
credenti. **Secundo** quia non sunt inuti/
lia speranti. **Iuxta illud** ad **Hebricos. vii.**
Reprobatio fit mandati precedentis pro/
pter infirmitatem eius et inuilitatem. **Qua**
si dicit apostolus. **Q** propter hoc refuta/
tur mandata. quia sunt debilia et inuilia.
unde possumus concludere a contrario sen/
su q si mandatum reprobatur fuerit inuti/
le sicut ceremoniale. necessario mandatus

morale est obseruandum tanquam utile. **Inde**
est q mandata legis veteris quantum ad ce/
rimonialia hodie sunt omnino inuilia. et
per consequens non seruanda. **Iuxta illud**
Lex et prophete usq ad **Johanne**. scilicet
quantum ad ceremonialia. iudicialia uero in
aliquibus sunt seruanda et in aliquibus no
Sed moralia in omnibus. **Qualis** autem
utilitas est seruandis mandata in noua
lege. certe maxima. **Iuxta illud**. **Si** uis
ad uitam ingredi serua mandata dei. **Mat-**
thei. xix. **Tertio** sunt seruanda necessario
quia non sunt difficilia diligenti. **Iuxta il-**
lud. s. Johannis. v. Mandata eius gra/
uia non sunt. **Ubi** dicit glosa interlinearis.
Q notanter dicit. grauia non sunt. eo q non
trahunt deorsum ut talentum plumbi. sed
sursum uehit et excelsos facit custodia ma/
datorum. **Et glosa** ordinaria ibidem dicit.
ratione assignando quomodo grauia non
sunt. quia ea que sunt dura et aspera. timor
dei et spes premij facit lenia. **Unde** dicit
glosa. **Si** quis grauia esse iudicat infirmi/
tate suaz accuset. quia foris sunt lenia. **Et**
uere non sunt grauia. quia omne quod natu/
est ex deo etiam uincit mundum. et per consequens
implet mandata. **Dec glo. In Aug. li. iij.**
confessi. **Uerus** amor non sentit amaritudi/
nes sed dulcedinem. quia sapor amoris dul/
cedo est. **Et idem** ibidem. **Qui** amat non la/
borat. **Omnis** enim labor non amantibus
grauis est. **Et Hieronim.** in quodam ser/
mone. **Nihil** amantibus durum nullus la/
bor difficilis. **Sed** christum et facile uide/
bitur difficile. **Et Petrus** trauen. in quodam
sermone dicit. **Nil** durum nil amarum nil gra/
ue nil letale computat amor uerus. qd ferrum
que vulnera. que pena. q mors amore pre/
ualent pcedere pfectus. **Impenetrabilis** est
lorica. respuit iacula. gladium excutit. peri/
culis insultat. mortem irridet. si amor est
uincit omnia. **Hoc** est quod dicit apostolus.
Rom. viij. Quis nos sepabit a caritate xpi
an ignis an gladius. etc. **Et** his patet qd
mandata diuina grauia sunt aut quibus
lenia. **Nam** peccatoribus charitatem non ha/
bentibus ualde sunt grauia. iustis uero ha/
bentibus charitatem facilia et lenia. **B**
Sunt autem quatuor grauia peccatoribus
que non sunt grauia uiris iustis. scz onera
peccatorum. opera mandatorum. uicium bni/
ficiu. et diuinu iudicium. **De primo** dicit

In persona eorum **Psalmista**. Iniquitates mee supresse sunt caput meum. et sicut onus graue grauate sunt sup me. Certe maxime grauitas est peccatum quod ita subito penetrat totam grossitudinem terre et in puncto ad inferna descendere facit. **Job. xxi.** Ductus in bonis dies suos. Refert Robertus Holgoth super librum Sapientie. c. ii. Quod si ponatur ferrum ad magnetem in libra eadem ferrum sibi metipsum non erit graue. Sed est. sua grauitas in nullo promouebit suum descensum. Sed tamen descendit quantum grauitas magnetis permittit. vnde non plus ponderabunt ambo quam solus magnes. Cuius ratio est. quia magnes naturaliter attrahit ferrum. Ferrum significat duriciam cordis nostri. Magnes significat ipsum attrahentem nos ad se per gratiam. **Job. vi.** Nemo potest venire ad me nisi pater me traxerit eum. Quoad homo constitutus est deo per gratiam et charitatem. homo non est sibi metipsum grauis. Nam deus ipsum supportat et confortat. **Ad Philip. iiii.** Omnia possumus in eo qui me confortat. sed si diuidit homo a deo per peccatum mortale. et ponitur in alia parte libere statim fit sibi metipsum grauis. in tantum quod si moriatur statim descendit ad infernum. **Job. vii.** Posuisti me contrarium tibi et factus sum michi metipsum grauis. Cur non tollis peccatum meum. et quare non auferas iniquitatem meam. Quasi dicit. Aufer a me iniquitatem et statim ero iuxta te in alia parte libere et nullo modo ero michi grauis. **Job. xxii.** Pone me domine iuxta te. et curus manus pugnet contra me. In figura huius vidit Zacharias mulierem sedentem in amphora habentem in ore suo massam plumbi et dictum est. prophete quod hec est impietas. **Zacharia. v.** In signum huius quod iniquitas operabitur os suum. et quod omnis iniquitas grauis est. **Eccl. xxi.** Supra plumbum quid grauibitur. Ideo **Isaie. l. vi.** Ne genti peccatrici. populo graui iniquitate. semini neque filijs sceleratis. Secundo malis hominibus graua videntur opera mandatorum. cum tamen sunt facilia iustis. Nec mirum quod eis videntur graua cum tamen in rei veritate non sunt quia ipsi sunt debiles et infirmi et impotentes. **Ps.** Ipsi infirmati sunt et ceciderunt. **Sermus** quia ignis est totaliter leuis. terra totaliter grauis. mixtum vero ex terra et igne est partim leue et partim graue. Et si terra predominetur. mixtum tale descendet

Si ignis ascendit. Sic est de anima humana. **Psalmista**. Anima mea sicut terra sine aqua. Charitas est ignis. **Lu. xii.** Ignem veni mittere in terram. Quando ergo anima non est separata a terra fit totaliter grauis **Eccl. iij.** Cor neque cruciabitur doloribus et peccator grauibitur. Tunc enim descendit semper ad dilectionem terrenorum. **Psalmista**. Usquequo graui corde. Si fiat comitio charitatis ad animam. tunc eleuatur sursum. **Lolo. iij.** Que sursum sunt sapite. Quia ergo iusti multum habent de isto igne charitatis. ideo omnia eis sunt facilia. Iuxta illud **Tulij** ad Brutum in quadam epistola. Iustis omnia sunt facilia. **Sanctus Leo** papa in sermone de apparitione domini. Nil arduum in hominibus. nil alperum miribus. facile omnia precepta veniunt in effectum quando et gratia preterit auxiliium et obedientia mollit imperium. nec dura ibi necessitate seruitur ubi diligitur quod iubetur. **De** **Leo** papa. Tertium quod videtur malis graue est vicium beneficium. Displicet enim malis quod boni qui viuunt e vicino iuxta eos benefaciunt et bene viuunt. Unde dicunt de bono et iusto viro. Grauis est nobis ad videndum. **Sapientie** secundo. Contra est de iustis qui congaudent aliorum felicitati. gaudentes cum gaudentibus. Quartum quod malis est graue est diuinum iudicium. **Isaie. lxx.** Ecce nomen domini venit de longinquo. ardens furor eius et grauis ad potestandum. Nec mirum. quia quanto graue ab altiori loco descendit tanto fortius perimit. Christus autem descendit a summo celo et ideo grauissime eos obruet. Iuxta illud. Super quem ceciderit lapis iste conteret eum. **Matthaei** vicesimo primo. Electis vero illud iudicium erit operabile et delectabile. quia tunc appropinquabit redemptio eorum. De secundo quomodo mandata dei sunt obseruanda sciendum quod mandata debentur dilectio et voluntatis desiderium. Iuxta illud **Psalmiste**. Expectabam salutare tuum domine. et mandata tua dilexi. Secundo directio quantum ad rationis consilium. ut scilicet secundum ea homo omnia sua consilia dirigat. **Ps.** Ad omnia mandata tua dirigebam. omnem viam iniquam odio habui. Tale consilium deberet esse carbonum dominorum. ut non esset diuinum preceptum.

In die penthecostes

Tertio mādato debet electio et libertas arbitrii. ps. Fiat manus tua et saluet me. qm̄ mādata tua elegi. qd̄ fit qm̄ homo ex libertate et bona voluntate nō inuit? nec coactus mādata obseruat. **Uñ dicit Aug. sup ps. lxxi.** Nō ē amice recti qm̄ si fieri posset maler̄ illud qd̄ rectū est nō uberi. Quarto mādata sunt reuerēter audienda. qd̄ fit quando homo tam aure corpis q̄ cordis ea attendit. et h̄ p̄inet ad potentia intellectiuaz. **Baruch. iij.** Audi isrl' mādata vite auri bus capie. vt scias prudentia. vbi tāgē duplicē audiētia scz intrinsecā et extrinsecā. Contra somnolētos in predicatione. i. q. i. Interrogo vos fr̄es. quid est maius. cor? p̄us xp̄i an verbi dei. Quinto sunt memorialiter custodienda. et h̄ p̄inet ad potentia operatiuam. **Eccl. xxi.** Peccator transgrediēs mandatū dñi incidet in pro misione neq̄. vñ dicit Aug. sup illud ps. In q̄ corrigit adolescentior viam suā. Custoditū verborū dei intelligēda est opatio p̄ceptoz. Frustra em̄ custodiunt in memoria si nō custodiunt in vita. Nam verba dicēdo agunt qdam ne obliuiscant. agūt viuendo ne corrigant.

Dixi secundo qm̄ in verbis p̄missis tangit obseruatiōis mādatoz remuneratio. cū d̄r. Et p̄ meus diligit eū. Cū multiplicē remuneratiōem h̄ et in futuro cōsequunt mādatoz diuinoz obseruatores. Sūt em̄ mādata dei in hac vita alimēta dulcoris. sunt medicamēta doloris. Sūt argumenta diuini amoris. sunt etiā in vita eterna augmenta perpetui honoris. sūt ornāmēta fulgidissimi decoris. et sunt fulcimenta eterni vigoris. De primo d̄r **Eccl. iij.** Nihil dulcius q̄ respicere in mādatis domi. De secundo **Eccl. xv.** Si volueris mādata conseruare p̄seruabūt te. scilicet a dolore p̄ti. De tertio p̄ hic in euāgelio. Si quis diligit me sermonem meū serua bit. et pater meus diligit eum. De quarto ps. Tunc scz in futura vita non cōfundar cum p̄spexero in omnibz mandatis tuis. Unde tunc damnati dicent qui sp̄uerunt mādata dei illud **Thobie. iij.** Facti sumus in obprobriū et tabulā genitibz. quia

nō egim? p̄cepta tua. De dñco **Matth. xij.** Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eoz. Iusti videlicet qui iusticia p̄ceptoz dilexerunt. et iuxta ea iuste vixerunt. De sexto **Prover. vii.** Perua mādata mea et viues. Sed quia inter omnia ista saluator ponit vñ p̄ceptum scz reciprocā dilectionem dei patris qua diligit omnes obseruatores mādatoz. ideo sciendū q̄ multa sunt que acquirunt dilectionem dei et quodāmodo inclinant deum ad diligendum hominē. Primum est deuotio mentis quo ad affectum. **Eccl. iij.** Dilectus deo et hominibus. Moyses. qui interpretatur aquacitas. et designat hominem deuotuz a quibz lacrimarū habundantem. Unde **Bernhardus** libro de amore dei cap. vii. tractans illud **Genesis p̄mo.** Spiritus domini ferebatur super aquas. dicit. Spiritus sanctus procedens a patre et filio qui ab initio creature superfertur sup aquas id est super mentes filioz hominū fluantēs. omnibus se offerens. omnia ad se trahens inspirando. notia arcendo. p̄uidendo vtilia. deum nobis et nos vniendo deo. **Hec ille.** Secundum est contemplatio regni celestis quo ad intellectum. **Psalmista.** Diligit dominus portas syon super omnia tabernacula Jacob. **Porte syon** interpretantur contemplatiū quasi speculatiū celestium gaudioz. quas portas diligit dñs plus q̄ tabernacula iacob. id est actiōes. qz Jacob interpretat subplantator. et significat hoies incipientē subplantare vicia. Tertium est doctrina. vitas q̄ ad locutionē **Sap. viij.** Dominus omnium dilexit illā. scz animā. Et post seq̄. Doctrinē disciplic. Quartum ē iusticia opis boni q̄ ad actōes. ps. Diligit iustos dñs. **Prover. xv.** Qui seq̄ iusticia diligit a dño. Quintum ē honor et gl̄a sancte p̄uersatiōis q̄ ad boni exempli ostensionē. **Isaie. xliij.** Ex quo honorabilis factus es in oculis meis et gloriosus. ego dilexi te. Sextum est hilaris et iocunda elemosinaruz largitio quo ad primū. **Loz. ix.** Hylarē datorē diligit deus. Septimum est virginitatis incorruptio q̄ ad corp̄ p̄riū. **Joh. vltio.** Conuersus p̄trus vidit illum discipulum que diligebat ihs. Dicit de Iohanne q̄ fuit xgo. et **Prover. xxij.** Qui diligit cordis mundicia. habebit sibi amicum regem. Octauum est

porte syon et tabernacula Jacob quid significat

discretio sapientie in cognoscendis Sap.
vii. Remine diligite deus nisi cu q sapien-
tia habitat. Nonu est puritas innocencie in
faciendis Dec. xi. Puer israel et dilecti cu.
Decimu est simplicitas intentiois recte in
appetendis. j. Paralip. vi. Scio q probes
corda et simplicitatem diligas. Ultimum
est observatio diuini sermonis. vt h dicit.
Pater meus diligit eum. Certe maxima
utilitas est sermonis diuini auditio et ob-
seruatio. que tanti dñi procurat dilectioez.
procurat insup etiam antiq nraz ab infir-
mitatib diuersis curatoem. Cui obserua-
tio sermonis diuini maxime curat et sanat
omnes infirmitates nostras spuales. iuxta
illud. Sermo tu? dñe sanat oia Sap. xvi
Homo peccator habet septem graues in-
firmitates scilz supbiam tanq frenesim et
mentis alienationez. que nec se nec alios
bene iudicat. Sed ista curatur sermone
diuino. qui suadet humilitatem. dicens
illud Ecclesiastici. iij. Quarto maior es hu-
milia te in omnibus. Secunda infirmitas
est ira. que est quasi febris acuta. pacies
calorem et sitim maximam. Sic ira continue
sint vltionem cum calore iracundie. Sed
et istam curat sermo diuinus dicens illud
Iacobi. i. Ira viri iustitiam dei no opatur.
Tertia infirmitas est accidia
que comparatur paralisi. que est membro
rum debilitatio et dissolutio. ita q ppios
actus perficere non possunt. Ista curatur
per valde calida. scilicet per consideratoez
ignis infernalis. Quarta est auaricia. et si-
gnificat per ydropisum. que tanto magis
bibit de tanto plus sitit. Ista curatur per
elemosinam et opera pietatis. Iuxta illud
Frangite esurienti panem tuum. Isa. lvij.
Quinta infirmitas est ictericia. et signifi-
cat inuidiam que infirmitas facit homine
pallidum et glaucum. et no permittit sua
siccatate fel diffundi per venas. Sic inui-
dus homo per inuidie siccatatem fit palli-
dus et glaucus. Unde Quidius. Inuidus
inuidia comburitur intus et extra. Intus
scilz in anima. et extra scilz in corpore. Sed
talis infirmitas potest curari sermone di-
uino. vbi dicitur Diliges deuz et toto cor-
de. et proximu tuum sicut teipsum. Sexta
infirmitas est gula. et significatur per epi-
leniam que facit homine cadere corpore in
ignem et in aqua. Sic gula in diuersa ge-

nera peccatoru. sicut patet de Loth Gen.
fic. Ista curatur per abstinencia. Iuxta il-
lud apostoli Ephe. v. Nolite inebriari vi-
no in quo est luxuria. Septima est luxu-
ria. q compaf lepre. q nascit ex calore cor-
rupto et deordinato. et est contagiosa Sic
luxuria hec sanatur per continencia. Iuxta
illud Luce. xij. Sicut lumbi vestri pñent.
Ecce quo ad omnes infirmitates sermo di-
uinus adhibet remedia. et ideo maxime est
utilitatis.

Dixi tertio q in vbiis pmissis
rangit diuinay p-
sonay gratiosa visitatio. qua tota trinitas
homini facere intendit. cu dicit. Et ad eu ve-
niem. scilz ego et pater et spuscru. et mationez
apud eu faciem. Circa qd sciendu q duo
hypoit q de suis electis pmittit. Prio sua
gratiosuz aduentu et descensione ad hoies
ibi. ad eu veniem. Secdo suauissimam suuz
in corde ipso hoies inhabitatoez. ibi. Et ma-
sione apud eu faciem. Qd dicitur hoies
aie dulce refrigeriu homini pctois. De pri-
mo sciendu q dñs venit in mete hominis
multipli. Ad qsdam em dedignat venire
sic ad pctores in pctis manetes Iuxta illud
Sap. i. In maliuolam animam no intrabit
spus sapie. Ubi dicit Dolgorb assignado
ronem b. qz si vnu strarioz sit in summa
nihil secū copatit de suo strario. De ante
est summa bonitas. et ideo nullo mo habi-
tat cu malicia. Natura em respuit vt straria
pugnat. dicit Boetius de solatode. Et is
sapia in maliuola animam non intrabit. Et
dicit notater no intrabit. qz no solu no in-
habitabit sed nec introibit in ea. Ad quod
da aut venit et descendit sed eos non inha-
bitat diu. sic illos qui ad vomitu reuertit
fm Liram sup Iobez. De quo dicit. Peccu.
Qtales sunt similes cani reuertenti ad vo-
mitu et sui lore involuabro lupi. Ubi glo.
ordi. dicit. Lanis cu vomit abiu q peccus
pmebat pugnat. sed cu ad vomitu reuertit
vnde leuigat fuerat rursus occupat. Sic
q nequicia q mentis intima pmebat conti-
tendo pugnat. post pessione dum reperit re-
sumit. Sus dum in luro lanas sordiditas
efficit et reuertit. Sic q pctis plangit nec
tamen deserit. pene grauiori se subicit. qui
et ipsam quam stendo potuit veniam habere
contempnit. et quasi in lurosa aqua se-
metipsum voluit. quia dum stentibus suis

In die penthecostes

vire immundicia subtrahit an dei oculos
fordidas ipas etiam lacrimas fac. **Dec glo.**
Lirca quod sciendum q duo sunt impedi
menta quibus impedit visitatio et inhabi
tatio spū sancti. vnum quod impedit visi
tationem eius est mentalis malicia. et quo
ad hoc dicit. **Peruerse cogitationes sepant**
a deo. i. peruerse affectōes cogitatiois. **Se**
cundū qd impedit mansionē dei in homi
ne est immundicia corporalis. vnde licet i ma
linolā animā nō intrat sapientia diuina. tñ i
corpus subditum peccatis non negat qn
intret. sed diu non inhabitat. Cuius dicti
porcit esse ratio vt ostendat differentiam
inter peccā carnalia et spūalia. et maxie pec
cata malicie cuiusmodi est ira. inuidia. su
perbia. quia ista sunt minoris verecundie
sed maioris culpe fm **Gregorū.** **Sz** pec
cata carnalia sunt maioris verecundie et mi
noris culpe. et ideo vt cōter facilius conte
runtur homines de peccato carnali et cuz
maiori verecundia fatissaciunt qz de pecca
tis spūalibus. **Unde** peccata spūalia sicut
odium. inuidia. ira. superbia. magis in ho
minibz p̄tinuant qz peccata carnis. **Et** ideo
dicit q in malivolā aīaz nō introibit spūa
liter sz i peccōes et reos carnaliū peccōz bñ
inrat aliqñ sz nō inhabitat in eis fm **Ro**
bertū holgorū sup libz **Sapientie.** cap. j.
Unde **Gregorū** dicit. **Malivola** anima ē
que in corde tenet odiū et tumorē. **Corp**
ante subditū peccatis est qd fm apostoluz
fornicationi non dño seruit. **Propterea** di
atur **1a. ly.** **Derelinquat** impius viā suā
et vir impius cogitationes suas. **Ad** quos
dam vero deus venit p iustificationē a pec
catis et inhabitat ac manet ibidem in cor
dibus eoz p̄seueranter p gratiā cōfirman
tem corda eoz in bono. **Tales** fuerūt apo
stoli vt dicit **Lira** sup **Joh.** in qbz mansit
de p grām in p̄nti. et postea per gloriaz in
futuro. **(E)** **Manet** autē p̄ et filius
et spū sanctus in quibusdā cōter et libeter.
in quibusdā s̄o spēaliter et libentissime. et h
fm diuersas stutes qbz hō diuersimode
meret dei inhabitatōez in se. vñ p̄ma stus
que meret dei inhabitatōez in homie est cre
dulas vera **Ephe. iij.** **Habitare** xpm p fi
dem in cordibz vris. supple det vobis h dō
vt h psequami. **Scda** est fortitudinis cō
stantia que habetur per spem **1a. cl.** **Qui**
sperant in domino mutabūt fortitudines.

Malivola. Tu autē i sancto habitas laus
israhel. **Sanctū** vocatur firmū. **Unde** d̄z
Sanctificetur nomen tuum. id est. firme
tur. **Tertia** est deuotio interna. **1. Reg. viij.**
Dixit dom̄n⁹ vt habitaret in nebula. **Ne**
bula humida est et designat animā penitē
tis cōpunctionis lacrimis humectatam.
Quarta est cōuersatio celestis. **Psalmista.**
Ad te leuant oculos meos qui habitas in
celis. id est in celestibus vris. **Quintū** est
discretio respectu inferior. **Prover. viij.**
Ego sapientia in consilio habito. et erudi
tis intersum cogitationibz. **Sextum** ē cō
templationis speculatio respectu superno
rum. **Ps.** **Factus** est in pace locus eius et
habitatio eius i syon. quod interpretatur
specula. **De** q dicit **Hiere. xxxj.** **Statue** t̄
bi speculā. **Septimū** est mēt̄ hūiliatio re
spectu omnīū istoz **1sa. lviij.** **Habitat** dñs
cum p̄trito et hūili spū vt viuificet spm hu
milīū et viuificet cor cōtritoz. **Octaua** ē di
lectio operosa. de qua d̄z hic. **Si** q̄s diligit
me. et. **Sequit.** **Et** p̄z meus diligit eum. et
ad eum veniemus et. **Spēaliter** autem et
libentissime manet deus et inhabitat q̄s
dam. p̄pter quatuor. p̄pter q̄ amīc⁹ solet ma
nere apud amīcū. **Primo** em libentissime
manet homo apud illū qui eū spēaliter et
instanter rogat et quasi trahit per palliū. sic
de illis duobz discipulis d̄z **Luc. xxij.** **Et**
coegeit xpm dicētes. **Pane** nobiscū dñe
qz iā a duobz pascat. p qd significat illi q̄ totū
tps vite sue i bono deduxerūt. et tandē feli
citer cōsummauerunt. q̄ sz mane puericie
in virilitate quasi meridie. i senectute q̄i ve
speret. semper domino placuerūt. **Scdo** li
bentissime manet amicus vbi opulēter re
ficiat. **Sic** xps māsit apud **Zachē** **Lu. xix.**
Hodie in domo tua oportet me manere.
Zachē em erat p̄nceps. et ipse diues. **Sci**
uit dominus quia apud diuites est bonū
hospitiū. **Diuites** sunt homines opulen
ti virtutibus. scz iusticia. misericordia. hu
militate. **Unde** quanto ditior est hō. tanto
maiores habebit amicos. **Quia** d̄z **Pro**
uer. xix. **Diuitie** addūt amicos plurimos.
p h etiā significat q dñs libentissime manet
vbi mlta paupibz largiunt. **1. Joh. iij.** **Qui**
habuerit subas hui⁹ mundi. **Et** sequitur.
Dño charitas dei manet in eo. **Tertio** li
bentissime hō manet vbi est par et securi
tas. **Sic** xps māsit trāsio: danē vbi iohes

erat baptizatus. eo quod iudei querebant eum iter
facere. **Job. i.** Et locus ille vocatur est Bertha/
nia. quod interpretatur obedientia. per quod designatur
quod christus libenter moratur in loco obedientie. ubi
subditi obediunt preceptis. Cuius ratio est. quia
ibi securus est quod eum nec mundus nec diabo-
lus inimici eius eiciunt. Sic puer christus
mansit in iherosolymis in templo. **Luce. ii.** Hieru-
salem interpretatur pacifica. In pace ergo libe-
ter manet. Non miretur ergo peccator quod in eo
christus non manet. quanto enim manebit in illo ho-
spitio ubi dona sua sunt in periculo. **Dicit enim**
Bernardus. Periculosa castitas in deliciis. humilitas
in diuitiis. pietas in negociis. veritas
in multiloquio. charitas in his que sunt seculo.
Quarto libentissime homines manent ubi
diligunt et habent amicos. Sic christus
apud **Bertham** et **magdalenam** mansit
quod eum diligebant. Signum autem fuit quod eum
diligebant. quod ad nutum sibi seruibant. et
omnia mandata sua et sermones suos serua-
bant. **Magdalena** enim sedebat secus pedes
domini audiens verbum illius. **Bertha** autem mi-
nistrabat. Per quod significatur amor dei et patri-
ni. Unde habens amorem istum duplicem vi-
te. scilicet actiue. qui per **Bertham**. et contem-
platiue. qui per **Magdalenam** significatur habet
christum hospitem. Nos igitur fratres charissi-
mi studeamus christo dignum cordis hospici-
um preparare. ut tandem suam societatem merca-
mur obtinere. Quod nobis prestare dig-
netur etc.

In die penthecostes. II.

Sermo LXXV

Straditus autem

Spiritus sanctus quem mittet vobis pater
in nomine meo ille vos docebit omnia
Jo. xiiii. Si consideremus fratres charissimi na-
ture nostre perfectionem in seipsa. quantum ad esse
nature. quantum ad esse gratie. et quantum ad esse glorie.
absque dubio nihil inueniemus nisi fragilita-
tem imbecillitatem et vanitatem. Nam qua-
tum ad esse nature tota vita nostra non est nisi
corruptio. eo quod omnis caro corrumpit viam
suam **Gen. viii.** Unde esse nostrum est valde fra-
gile infirmum et debile. **Iuxta illud Seruus**
Sapientie. Exiguus enim et cum redio est tem-
pus vite nostre **Sap. ii.** Et **Job. xiiii.** Bre-
ues dies hominis sunt. Quantum etiam ad
esse gratie vite nostra non est nisi defectio.

eo quod quantum ad gratiam homo sit perfectus et san-
ctus quantum ad potestatem acquirere per naturam sine
gratia nihil facit merito quantum ad salutem vi-
te eterne. **Hinc dicit Salomon.** Si quis
consummatus fuerit inter filios hominum
si abfuerit ab illo sapientia tua. in multum
computabitur **Sapientie. ii.** Quantum homo
ad esse glorie vite nostra non est nisi omni-
modo frustratio. eo quod si difficile estimamus
que in terra sunt et que in prospectu sunt
inuenimus cum labore. quanto magis que
in celis sunt quis inuestigabit **Sapientie**
nono. Quia igitur homo consideratus in
se multum defectuosus est tam sua natu-
ralia in vita ista dirigere quam gratuita acqui-
rere. quam etiam celestia possidere sine gratia
spiritus sancti. **Hinc est quod necessario habet po-
stulare donum eius qui cum venerit do-
cebit omnia supradicta. Iuxta illud Sa-
pientie nono.** Sensum tuum quis sciet nisi
tu dederis sapientiam tuam et misericordiam spi-
ritum sanctum tuum de altissimis. Et **Sa-
pientie. xii.** dicitur. Quam sunt omnes do-
mines in quibus non subest scientia dei.
Et quibus patet necessitas nullio-
nis spiritus sancti. Nam a corruptione in esse
nature renouari non possumus nisi per
spiritum. eo quod natura nostra corrupta per pec-
catum originale. non nisi per ipsum renoua-
tur ab infectione originalis culpe. **Iuxta**
illud Ps. Emitte spiritum tuum et creabuntur
et renouabis faciem terre. Iohannis. iii.
Filius quis renatus fuerit ex aqua et spiritu
sancto. etc. **In signum** huius spiritus sancti
a quo dicitur **Gen. i.** Et columba super christum baptizatum
Mat. iii. A defectu etiam culpe actualis pur-
gati esse gratie non possumus confirmari in bono
nisi per spiritum sanctum. eo quod per gratiam gratie datur gene-
raliter accipimus omnes. tamen non nisi per spiritum sanctum con-
firmamur in eo per gratiam gratie faciemur. **Unde po-
tuit Ps. Confirmatio** huius dicitur quod opus est in nobis
In signum huius datus est spiritus sanctus in specie
ignis hodie ad solidandum infirma. ad ro-
borandum debilia. ad fornicandum dissoluta.
Nam per ipsum correpte sunt semine corpe que sunt
in terris. et per eum didicerunt homines que tu
bi placent **Sapientie. ii.** Quantum vero ad esse
glorie sumus certificati per firmam et indubiam spem
eo quod accepimus spiritum sanctum pignus heredi-
tatis nostre **Ephe. i.** In signum cuius spiritus
sanctus descendit de altissimo celo. **Sapientie. ii.** Filius misericordie spiritus sancti tuum etc.